

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

**Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 21-05-02, 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md**

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

**Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/21-05-02, 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md**

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul programului instituțional de cercetare pentru anii 2024–2027, etapa anului 2025, 230101 ” Evaluarea fertilității efective a resurselor de sol în baza experiențelor de lungă durată și perfecționarea sistemelor de aplicare a îngrășămintelor și valorificării deșeurilor organogene în condițiile agriculturii durabile”, director de proiect: Dr. Vasile LUNGU, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, IP „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară”, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Biroul Secției Științe ale Vieții Nr.4 din 25 februarie 2026)

1. Realizarea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect, etapa 2025

Scopul subprogramului este clar formulat, iar obiectivele reies din scopul trasat pentru anul 2025. Cu referire la acțiunile planificate pentru realizarea acestor obiective constatăm că acestea reflectă parțial modalitățile de realizare a obiectivelor trasate, ceea ce a condus la realizarea parțială a obiectivelor propuse. Activitățile realizate în cadrul proiectului au inclus sistematizarea și evaluarea indicilor agrochimici în scopul evaluării evoluției stării agrochimice a solurilor în cadrul a trei experiențe de câmp de lungă durată, care includ diverse forme de fertilizanți pe diverse subtipuri de sol. Rezultatele monitorizării au permis executorilor proiectului să identifice parametrii modificării indicilor agrochimici în funcție de tipul și subtipul de sol. Menționăm că rezultatele obținute se încadrează în legitățile generale de evoluție a factorilor agrochimici de fertilitate.

2. Diseminarea rezultatelor obținute (publicații, participări la conferințe cu rapoarte etc.)

În cadrul subprogramului au fost publicate 5 articole în reviste Web of Science, 4 articole în lucrările forumurilor științifice internaționale. Din cele 8 rezumate științifice prezentate în raport 5 sunt abstractele articolelor publicate în revistele Web of Science.

Obiecții: Conform raportului în cadrul subprogramului au fost prezentate 6 comunicări/postere două din ele însă nu corespund tematicii subprogramului. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în subprogram include activități curente, care în mare parte, nu au tangență cu tematica, scopul și obiectivele subprogramului.

3. Valoarea socio-economică și impactul rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc.).

Valoarea socio-economică este descrisă insuficient în conținutul raportului pe subprogram și în măsură mică reflectă rezultatele obținute în perioada de activitate. Totuși, se menționează că o evaluare mai profundă a rezultatelor obținute ar putea evidenția procedee și metode de utilizare a diverselor forme de fertilizare în scopul susținerii fertilității solului și promovării durabilității producției agricole. În conținutul raportului nu se include careva informații privind perfectare, înaintarea sau obținerea câtorva brevete de invenție în baza rezultatelor obținute în perioada de raportare. Se sugerează ideea că evaluarea rezultatelor anterioare cu cele obținute în perioada de activitate ar putea identifica unele măsuri și recomandări pentru conformarea agriculturii la condițiile reale nou create.

4. Implicarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

În echipa de executanți ai proiectului nu se regăsesc tineri cercetători. Însă, conform mențiunilor prezentate la pct. 8 a Raportului unii din executorii proiectului sunt membrii ai comisiilor de îndrumare la 2 teze de doctorat.

Punctajul mediu acordat: 22,65

Concluzii și recomandări:

Importanța rezultatelor obținute este argumentată de necesitatea monitorizării impactului aplicării sistemelor de fertilizare de lungă durată, care permite identificarea sensului și intensității proceselor pedogenetice în condiții de sustenabilitate a regimului nutritiv. Punctele forte ale cercetărilor sunt durată lungă a experimentelor, multiplele analize prelevate, analizate și interpretate în special spectru impunător de fertilizanți organici încadrați în cercetare. Se consideră că unele din acestea sunt de perspectivă în cadrul actualului trend al agriculturii determinat de impactul schimbărilor climatice.

Se propune calificativul general: Bine

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva GUDUMAC

Conducător adjunct al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Ion TODERAȘ

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela ROMANCIUC